

Regionsudvalgets udtalelse: »Energikøreplanen 2050«

(2012/C 391/04)

REGIONSUDVALGET

- anmoder om, at de lokale og regionale myndigheders rolle anerkendes behørigt og ledsages af passende ressourcer og kapacitet samt egnede forvaltningsinstrumenter, eftersom disse myndigheder har helt centrale funktioner både direkte som partnere i lokale bæredygtige energiprojekter og i forbindelse med planlægning af ny infrastruktur, udstedelse af tilladelser, investeringer, offentlige indkøb, produktion og styring af energiforbruget;
- gentager, at man bør prioritere integration i forsyningsnettet af vedvarende energi produceret på lokalt plan ud fra forskellige decentrale ressourcer såsom vind-, vand-, jordvarme-, sol- og biomasseenergi, således at energitransport- og distributionsinfrastrukturen gøres mere intelligent (*smart grid*). Dette er en forudsætning for en effektiv konkurrence, som kan udmøntes i reelle fordele for de endelige forbrugere;
- understreger at for at opfylde det stigende behov for fleksibilitet i energisystemet er det nødvendigt at råde over egnede lagringsteknologier på alle spændingsniveauer, der – som f.eks. pumpekraftværker – gør det muligt at lagre overskud og senere tilbageføre det som strøm til nettet i stor målestok. Der bør til dette formål udvikles og anvendes strategiske instrumenter for teknologiforskning og –fremme;
- anbefaler at fremhæve den rolle, som informations- og kommunikationsteknologierne (ikt) kan spille med henblik på at få innovation til at slå igennem og udbrede information og løsninger vedrørende energiforbrug på strategiske områder såsom intelligente byer (*smart cities*), der omfatter politikker vedrørende bæredygtig mobilitet, intelligent distributionsinfrastruktur (*smart grid*) og bæredygtigt byggeri;
- understreger, at det haster med inden 2014 at fuldende det indre energimarked - som kan bidrage til at sikre en energiforsyning til rimelige priser - at sætte en stopper for enkelte medlemsstaters isolation på energiområdet inden 2015, at tilvejebringe en retfærdig ressourcebalance mellem regionerne samt stabilisere og forbedre rammebetingelserne for den europæiske energisektor, således at meromkostningerne i forbindelse med energiomstillingen kan begrænses.

Ordfører	Ugo CAPPELLACCI (IT/PPE), Sardinien regionspræsident
Basisdokument	Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget – <i>Energikøreplanen 2050</i> COM(2011) 885 final

I. POLITISKE ANBEFALINGER

REGIONSUDVALGET

A. En EU-strategi for omstilling af energisystemerne

1. er enig i behovet for hurtigst muligt at få fastlagt en langsigtet EU-strategi for energisektoren, som i praksis kan bidrage til målet om dekarbonisering af Den Europæiske Union i 2050. Omstillingen af energisystemet er en opgave, vi har ansvaret for at løse af hensyn til de kommende generationer, men det giver også Europa en reel mulighed for vækst, udvikling, beskæftigelse, konkurrenceevne og øget energiafhængighed;

2. tager vel imod energikøreplanen 2050, men mener, at den ikke er tilstrækkeligt detaljeret og klar til, at medlemsstaterne, de lokale og regionale myndigheder og investorerne kan bruge den som rettesnor for de valg, de skal træffe allerede nu og i tiden efter 2020 for at skabe en ny energimodel og en tilstrækkelig planlægningsikkerhed, og understreger samtidig, at det er vigtigt, at køreplanen nu følges op af konkrete foranstaltninger. Eksempelvis kunne man overveje at indføre forbud mod national støtte til fossile brændstoffer;

3. savner en evaluering i køreplanen af udgangssituationen mht. målene for dette årti, der er fastsat i energistrategien 2020. Eftersom køreplanen er behæftet med denne mangel, må der først redegøres herfor, før man kan opstille målene og den politiske ramme for 2030, hvortil der henvises i den sidste af køreplanens konklusioner. Desuden er det nødvendigt at opstille milepæle i processen for omstilling af energisystemet i 2030 og 2040 i overensstemmelse med målene for emissionsreduktioner i *Køreplan for omstilling til en konkurrencedygtig lavemissionsøkonomi i 2050* (¹). En etapevis fremgangsmåde kan bestå i at anvende brændstoffer/energikilder, som kan danne grundlag for en gradvis omstilling, samtidigt med at energisikkerheden og -uafhængigheden bevares. Dermed ville det også blive lettere at nå konkrete resultater og følge og evaluere foranstaltningernes gennemførelse;

4. mener, at den teknologineutrale tilgang, der foreslås i dokumentet, ikke er hensigtsmæssig og bør tages op til fornyet overvejelse med det mål på længere sigt at prioritere de tilgange, teknologier og brændstoffer, som er pålidelige og som kan anvendes bæredygtigt og sikkert under hensyntagen til foreliggende erfaringer og viden om vedvarende energikilder og innovative teknologier. Endvidere kan en bæredygtig omstilling af energisystemet ikke gennemføres uden at tage højde for de ændrede vilkår for adgangen til ressourcer på grund af den

aktuelle økonomiske krise og de mulige miljømæssige og sociale konsekvenser heraf;

5. er overbevist om, at der bør være sammenhæng mellem miljø- og socialpolitikkerne, og at det derfor må sikres, at der på mellemlangt og langt sigt er lige adgang for alle til sikker og bæredygtig energi med mindst mulig miljøpåvirkning til rimelige priser, og at alle har adgang til materiel til styring af privatforbruget og lokal produktion af vedvarende energi til rimelige priser;

6. kræver, at de lokale og regionale myndigheder tages med på råd ved udformningen af politikken på områder såsom dekarbonisering af energisektoren mht. energieffektivitet, styring af energiforbruget, energiproduktion og nye teknologier, ved revisionen af køreplanen i overensstemmelse med de centrale enheders potentiale og behov og ved tildelingen af ressourcer, kapacitet og forvaltningsinstrumenter, som står mål med de decentrale myndigheders vigtige rolle.

REGIONSUDVALGET

B. Vurdering af den territoriale indvirkning og de sociale konsekvenser

7. påpeger, at omstillingen af energisystemerne vil kræve en varierende indsats af de forskellige regioner og påvirke dem i forskellig grad afhængigt af deres energimålsætning og forhåndenværende ressourcer, og at de eventuelle økonomiske, finansielle og administrative omkostninger af en EU-aktion på energiområdet bør bygge på en detaljeret konsekvensanalyse, som tager behørigt hensyn til de specifikke forhold på lokalt og regionalt plan og navnlig til aspekter såsom isolation på energiområdet;

8. er enig i, at omstruktureringen af energisystemerne kræver anlæggelse og/eller modernisering af infrastrukturen, og påpeger, at omkostningerne herved vil være ujævnt fordelt på de forskellige regioner i Europa, hvilket kan komme til at gå ud over den sociale samhørighed;

9. anbefaler, at der udformes instrumenter til evaluering af virkningerne ved omdannelsen af energisystemerne på decentralt plan i økonomisk, social og miljømæssig henseende. Udvalget minder derfor om vigtigheden af at forbedre kvaliteten og rækkevidden af de mest almindelige makroøkonomiske indikatorer, som anvendes til at evaluere resultaterne af de politiske foranstaltninger, ved at udvide dem med dels energiaspektet set

(¹) COM(2011) 112 final.

ud fra et bæredygtighedsperspektiv dels med en social og miljømæssig dimension, som kan måle ændringer mht. social samhørighed, adgang til basale varer og tjenesteydelser til overkommelige priser, folkesundhed, fattigdom, herunder energifattigdom, naturressourcer og livskvalitet generelt.

REGIONSUDVALGET

C. De lokale og regionale myndigheders rolle

10. er overbevist om, at opnåelsen af globale mål i energisektoren kræver, at der tages initiativer på lokalt plan. I denne forbindelse understreger udvalget, at anvendelsen af decentrale mål har vist sin effektivitet i forskellige lokale og regionale situationer som led i en flerniveaustyring af omstillingen af energisystemet;

11. understreger betydningen af samarbejde og solidaritet på tværs af grænser i det nye energisystem, og at der derfor er behov for koordinering på EU-plan. En samordnet indsats på alle forvaltningsniveauer er nødvendig, forudsætter et tæt samarbejde med de regionale og lokale myndigheder og kræver en klar definition af roller og interaktionsmekanismer;

12. anmoder om, at de lokale og regionale myndigheders rolle anerkendes behørigt og ledsages af passende ressourcer og kapacitet samt egnede forvaltningsinstrumenter, eftersom disse myndigheder har helt centrale funktioner både direkte som partnere i lokale bæredygtige energiprojekter og i forbindelse med planlægning af ny infrastruktur, udstedelse af tilladelser, investeringer, offentlige indkøb, produktion og styring af energiforbruget. Endvidere kræver den sociale dialog og inddragelsen af arbejdsmarkedets parter, som ifølge køreplanen bør styre forandringerne, en fint forgrenet oplysningskapacitet og formidling fra de lokale og regionale myndigheders side, som følgelig ikke alene bør anerkendes utvetydigt, men også støttes effektivt;

13. anbefaler at fortsætte med at støtte de fornuftige aktioner og vaner, som allerede findes på lokalt plan, ved at skabe større tilslutning hertil og indarbejde dem i enhver form for samarbejde, f. eks. inden for rammerne af borgmesteraftalen eller andre tværregionale, nationale eller internationale strukturer, og ved at understøtte deres funktion som drivkraft for ændringer, for fremme af den økonomiske udvikling på decentralt plan og for skabelsen af informations- og samarbejdsnet.

REGIONSUDVALGET

D. Energieffektivitet, energibesparelser og vedvarende energi

14. er enig i at give forrang til fremme af energibesparelser for at reducere energiforspørgslen ved at bevidstgøre og uddanne borgerne og få dem til at ændre adfærd, men også ved at støtte udviklingen af nye teknologier, der kan sikre et mere ressourceeffektivt forbrug og større økonomisk vækst, konkurrencedygtighed og beskæftigelse, og ved at medlemsstaterne fremmer energisystemer baseret på selvforsyning for at opnå en så rationel anvendelse af energien som muligt, et distribueret energisystem og en mere reel borgerdeltagelse i beslutningerne om energiform og -anvendelse. Med hensyn til afkobling af økonomisk vækst fra energiforbrug påpeger udvalget, at

et fald i energiforbruget kan betragtes som en indikator for udvikling og ikke for recession, hvis et sådant fald følger af større effektivitet i produktionsprocesserne og af energibesparelser, og at det kan være til gavn for økonomien;

15. understreger, at det går ind for at satse på energieffektivitet som en af de vigtigste foranstaltninger til opnåelse af de mål om emissionsreduktion, der er fastsat for perioden indtil 2050. Er enig i, at der er behov for at udforme mere ambitiøse energieffektivitetsforanstaltninger og omkostningsoptimale politikker og finder det i denne sammenhæng også fornuftigt med bindende retningslinjer på europæisk plan. Udvalget peger samtidigt på, at det er vigtigt at gøre noget ved de aspekter, som umiddelbart vil kunne bidrage væsentligt til energibesparelser såsom bygningers forbedrede energipræstation og mere bæredygtig mobilitet;

16. ved fastlæggelsen og gennemførelsen af de presserende energiomlægningsforanstaltninger bør der i hvert tilfælde med henblik på bæredygtigheden sikres sammenhæng mellem de enkelte foranstaltninger. Man bør navnlig vurdere risikoen for, at fremskridt på ét område udløser negative virkninger på andre områder;

17. går ind for værdiskabelse gennem energibesparelser ved hjælp af bæredygtige markedsmekanismer som beskrevet i *Energieffektivitetsplan 2011* ⁽²⁾;

18. værdsætter, at en øget andel af vedvarende energikilder allerede i 2030 indgår i alle dekarboniseringsscenarier, og at de i 2050 skal tegne sig for det største bidrag set i forhold til andre teknologier. Udvalget beklager dog, at ingen af scenarierne i køreplanen omfatter integrerede løsninger, hvori der indgår vedvarende energi og energieffektivitet med det mål at gøre omstillingen til et energisystem uden fossile brændstoffer mere bæredygtig og arbejde hen imod dekarbonisering af systemet. Selv om fornyelig energi i køreplanen anerkendes som altafgørende for varme- og kølesektoren, er det ikke desto mindre beklageligt, at der ikke foreligger nogen tilbundsående analyse af den centrale rolle, som denne sektor med sin store betydning for det samlede energiforbrug bør spille i) med henblik på dekarbonisering af det europæiske energisystem inden 2050 og følgelig ii) ved udarbejdelsen af nutidige og fremtidige energipolitikker;

19. understreger bemærkningerne i udtalelsen CdR 7/2011 af 30. juni/1. juli 2011 om "Prioriteringer på energiinfrastrukturområdet for 2020 og derefter" og de vigtige mål om fremme af energitransportnet og integration i forsyningsnettet af vedvarende energi produceret på lokalt plan ud fra forskellige decentrale ressourcer såsom vind-, vand-, jordvarme-, sol- og biomasseeenergi med mere, således at energitransport- og distributionsinfrastrukturen gøres mere intelligent (*smart grid*). Dette er en forudsætning for en effektiv konkurrence, som kan udmøntes i reelle fordele for de endelige forbrugere. For at opfylde det

⁽²⁾ COM(2011) 109 final.

stigende behov for fleksibilitet i energisystemet er det nødvendigt at råde over egnede lagringsteknologier på alle spændingsniveauer, der – som f.eks. pumpekraftværker – gør det muligt at lagre overskud og senere tilbageføre det som strøm til nettet i stor målestok. Der bør til dette formål udvikles og anvendes strategiske instrumenter for teknologiforskning og -fremme.

REGIONSUDVALGET

E. Konventionelle (gas, kul, olie) og ikke-konventionelle energikilder og atomenergi

20. er enig i behovet for mere diversificerede forsyningskilder for at garantere energisikkerhed. Udvalget henleder opmærksomheden på betydningen af at råde over præcise retningslinjer for en overgangsfase, hvor de konventionelle energikilder (gas, kul, olie) i de til enhver tid mest CO₂-effektive og bæredygtige former – frem for alt under anvendelse af teknologierne til opsamling og lagring af CO₂ – kan spille en ledsagende rolle i det forløb, der skal munde ud i dekarbonisering af energisystemet, mens der udvikles den teknologi, infrastruktur og adfærd, som er nødvendig for forandringerne;

21. er bekymret over den vægt, der i strategien lægges på teknologier, der endnu ikke er tilgængelige i kommerciel målestok, og anbefaler, at udnyttelsen af ikke-konventionelle gastyper, såsom skifergas, og anvendelsen af teknologier, som er forbundet med risikofaktorer, man endnu ikke har fuldt overblik eller kontrol over, og som kan få grænseoverskridende konsekvenser, bliver taget op på EU-plan til undersøgelse og drøftelse af de mulige miljømæssige og sociale konsekvenser på kort og lang sigt, i overensstemmelse med gældende regler, og - som i tilfældet med gasskifer – under hensyntagen til et eventuelt behov for regulering. Udvalget bifalder derfor, at Kommissionen har til hensigt at fremme forskning i teknologier, der kan bidrage til en dekarbonisering af energiomdannelsen, og foreslår at lade livscyklusanalyser indgå som centrale evalueringselementer i beslutningstagningen;

22. ser meget kritisk på den årsagssammenhæng mellem dekarbonisering og atomenergi, som beskrives i energikøreplanen og på antagelsen om, at "atomenergi bidrager til lavere systemomkostninger og priser på elektricitet", når det samtidig erkendes, at "sikkerhedsmkostningerne og omkostningerne til afvikling af eksisterende anlæg og bortskaffelse af affald sandsynligvis vil stige". Udvalget opfordrer derfor til, at der i særlig grad fokuseres på langsigtede scenarier baseret på ikke-konventionelle vedvarende energikilder og på, at den stigende offentlige utryghed ved sikkerheden på det nukleare område kan føre til færre private investeringer i sektoren og således nødvendiggøre et større offentligt bidrag i form af subsidier eller højere elpriser, som vil ramme de fattigste i vores samfund hårdest.

REGIONSUDVALGET

F. Investeringer og adgang til finansiering

23. mener, at fastlæggelsen af en referenceramme for investeringerne, som løber i det mindste til 2030, kan gøre

køreplanen mere effektiv og tilvejebringe større vished på markedet for såvel de private aktører som de offentlige, navnlig hvis den også henviser til nationale investeringsmål, som tager hensyn til de lokale og regionale myndigheders handlingsplaner. Større vished på investeringsområdet vil endvidere kunne bidrage til opfyldelsen af 2020-målene, herunder især energieffektivitet og besparelser, hvor der stadig er behov for at gøre en større indsats. Det ville også være til gavn for referencerammen at udarbejde et kort på europæisk plan over ekspertisen inden for energieffektivitet og vedvarende energi som grundlag for en målretning af investeringerne med det sigte at styrke vækstdynamikken og aktørerne i disse sektorer;

24. anmoder især om en klar angivelse af, hvor store midler der vil blive afsat til fremme af decentraliserede investeringer i bæredygtig energi (styring af forbruget og produktion af vedvarende energi), som kan bidrage til effektiv udnyttelse af ressourcerne og til udvikling af en grøn økonomi og grønne job på lokalt og regionalt plan; indførelse af et nyt finansielt instrument, der forvaltes decentralt, til hjælp for gennemførelsen af handlingsplanen for bæredygtig energi; samt (økonomisk og lovgivningsmæssig) støtte til små decentrale producenter af vedvarende energi, herunder lokale og regionale myndigheder, for at lette deres integration i forsyningsnettet;

25. anbefaler at forlænge og udvide programmet "Intelligent Energi – Europa", som har givet gode resultater, og klart at fastlægge betingelserne for tildeling af en betydelig del af de finansielle midler, der er til rådighed under samhørighedspolitikken. Udvalget anser det blandt andet for nødvendigt at afsætte midler under strukturfondene til støtte for etableringen af lokale partnerskaber om decentraliseret udvikling af kulstof-fattige og energieffektive teknologier, og at der for Socialfondens vedkommende afsættes midler til opbygning af menneskelige ressourcer, som kan planlægge, forvalte og yde teknisk bistand i energispørgsmål vedrørende såvel løsninger som teknologier og partnerskaber med henblik på implementering;

26. mener, at de lokale myndigheder bør vedblive med at nyde godt af forenklet adgang til finansiering fra Den Europæiske Investeringsbank (EIB) til bæredygtig energi. Man bør prioritere projekter, der omfatter såvel energieffektivitet som vedvarende energi med henblik på bæredygtig udvikling af et område gennem forenklede procedurer og lettere adgang for mindre forvaltningsenheder;

27. påpeger, at nationale foranstaltninger alene ikke kan sikre en effektiv finansiering af energiinfrastrukturer, og foreslår derfor, at der afsættes flere midler til projekter i energisektoren, navnlig for at fremme brugen af løsninger baseret på vedvarende energikilder, herunder også til opvarmning og køling af bygninger;

28. foreslår at udarbejde en strategi til støtte for regionale klynger og partnerskaber og samarbejde mellem de eksisterende, der i nogle regionale områder allerede har vist sig at være velegnede instrumenter til udvikling af grønne energi- og energieffektiviseringsmarkeder, mobilisering af investeringer, kompetenceopbygning og jobskabelse.

REGIONSUDVALGET

G. Forskning, innovation og applikation

29. er enig i behovet for at tilskynde til en kraftig satsning på EU-plan i innovation og forskning ud fra overbevisningen om, at udviklingen af innovative, mere effektive og mindre dyre teknologier kan bidrage til at skabe større sikkerhed i sektoren og tiltrække kapital, blandt andet via en hensigtsmæssig tildeling af midler inden for det nye "Horisont 2020"-program;

30. understreger på det kraftigste behovet for overensstemmelse mellem mål og prioriteter i det nye forskningsprogram Horisont 2020 og energikøreplanen 2050;

31. mener, at der i højere grad bør opmuntres til innovation og forskning i mikroproduktion af energi, f.eks. vandenergi fra mindre vandløb, vindkraft for enkelte eller mindre grupper af husstande, lokal solenergi og varmeproduktion fra varme kilder, hvor sådanne findes;

32. opfordrer til større forsknings- og udviklingsfokus på potentialet i havenergi (bølge- og tidevandsenergi), som rummer et enormt potentiale for sikker og bæredygtig energiforsyning;

33. foreslår at udforme reproducerbare mekanismer på grundlag af bedste praksis i forskellige regioner for at understøtte dannelsen af innovationsklynger, regionale innovationsplatforme for energi og andre former for offentlig-private partnerskaber mellem decentrale myndigheder, forskningssektor og industri. Sådanne former for partnerskaber kan udgøre vigtige instrumenter for regional udvikling og udvikling af de lokale økonomier til sikring af mere fleksible, tilgængelige og rentable innovationer og teknologier på lokalt plan;

34. mener, at landbrugs- og skovpolitikkerne vil blive kraftigt påvirket af køreplanen, og at det følgelig vil være nødvendigt at støtte forskning, der kan bane vej for tilpasning og

udvikling af disse sektorer, så de kan indgå i en mere bæredygtig sammenhæng;

35. anbefaler at fremhæve den rolle, som informations- og kommunikationsteknologierne (ikt) kan spille med henblik på at få innovation til at slå igennem og udbrede information og løsninger vedrørende energiforbrug på strategiske områder såsom intelligente byer (*smart cities*), der omfatter politikker vedrørende bæredygtig mobilitet, intelligent distributionsinfrastruktur (*smart grid*) og bæredygtigt byggeri;

36. foreslår, at man understreger vigtigheden af forskning og uddannelse af energi eksperter, navnlig fra medlemsstaternes side, så man senere kan trække på kvalificeret arbejdskraft og egnede studieprogrammer til at udvikle effektive fremtidsteknologier, indføre innovation og gennemføre strategiske planer.

REGIONSUDVALGET

H. Det indre marked og det globale

37. understreger, at det haster med inden 2014 at fuldende det indre energimarked - som kan bidrage til at sikre en energiforsyning til rimelige priser - at sætte en stopper for enkelte medlemsstaters isolation på energiområdet inden 2015, at tilvejebringe en retfærdig ressourcebalance mellem regionerne samt stabilisere og forbedre rammebetingelserne for den europæiske energisektor, således at meromkostningerne i forbindelse med energiomstillingen kan begrænses;

38. anbefaler en videreudvikling af emissionshandelsordningen med en grundlæggende ændring af reglerne for gratis tildeling af kvoter, som i sin nuværende form undergraver det reguleringsmæssige sigte med emissionskvoteordningen, fordi prisen på certifikater er for lav. I den forbindelse bør der tages hensyn til forholdene for de industrier, som opererer på de internationale markeder, hvis konkurrenceevne kan hæmmes af fænomenet med kulstofudflytning (CO₂-lækage) til tredjelande.

Bruxelles, den 10. oktober 2012.

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Formand for
Regionsudvalget